

การจัดการ

โรคและแมลงศัตรูพืช

ใน

ผักสลัด

บริษัท ทีเอบี อินโนเวชั่น จำกัด

99/220 ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

02-954-3120-6 www.tabinnovation.co.th Line ID : @tabinnovation

ผักสลัด ถือว่าเป็นอีกส่วนประกอบในการทำเมนูเพื่อสุขภาพ โดยมากจะรับประทานเป็นผักสด ในปัจจุบันนั้นอาจมีการปนเปื้อนของสารเคมีซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพในระยะยาวได้ ดังนั้นป้องกันการเกิดโรคและแมลงศัตรูพืช โดยการใช้ชีวภัณฑ์จะช่วยการปนเปื้อนของสารเคมี

• การปลูกมี 2 วิธี

การปลูกลงบนดิน

การปลูกแบบไร้ดิน หรือไฮโดรโปนิคส์

การเตรียมแปลงหรือโรงเรือน

1. ใช้ **จัสเตอร์** ปรับค่าความเป็นกรด-ด่างของดิน (pH) อยู่ในช่วง 6.0 – 6.8 อัตราน้ำ 80-100 ลิตร/ไร่

pH ต่ำกว่า 4.5	15 ลิตร/ไร่
pH 4.5-5.5	10 ลิตร/ไร่
pH 5.6-9.5	5 ลิตร/ไร่

หากไม่ทราบค่า pH แนะนำใช้ **จัสเตอร์** ในอัตรา 5 ลิตร/ไร่

2. ใช้ **ไตร-แท็บ** 1 กิโลกรัม ผสมปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก 100-500 กิโลกรัมหว่านในแปลงก่อนปลูก

3. โรงเรือน ก่อนปลูกหรือหลังเก็บเกี่ยว ใช้ **ยูซอเยส** เพื่อฆ่าเชื้อโรคบนพื้นที่ปลูกโรงเรือน อัตรา 30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร

การเตรียมต้นกล้า

1. เพาะกล้า ใช้ **ไตร-แท็บ** 1 กิโลกรัมผสมวัสดุปลูก 100-500 กิโลกรัม

2. เพาะต้นกล้า เมื่อน้ำเมล็ดเสียลงไปวางฟองน้ำ เติมน้ำเปล่าให้เต็มถาด นำไปวางตากแดด 7 วัน เมื่อเริ่มเปลี่ยนเป็นน้ำปุ๋ย สามารถใช้ **ไตร-แท็บ** อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 2000 ลิตร ใส่เพิ่มทุก 10 วัน

โรคที่สำคัญในการปลูกผักสลัด

1. โรคใบจุดหรือใบจุดตากบ เกิดจากเชื้อรา *Cercospora lactucae-sativa*

อาการ : พบในผักสลัด โดยเฉพาะผักที่มีใบกว้าง เช่น กรีนคอส บัตเตอร์เฮด

ลักษณะอาการ : มักเกิดที่ใบแก่ เริ่มแรกแผลมีลักษณะเป็นจุดจ้ำน้ำ สีน้ำตาลอ่อน ต่อมาแผลขยายใหญ่มีลักษณะกลมหรือค่อนข้างกลม เรียงซ้อนกันเป็นชั้น กลางแผลมีสีเทาหรือสีขาว ขอบแผลเป็นสีน้ำตาล ลักษณะคล้ายตากบแผลมีหลายขนาดตั้งแต่จุดเล็กถึงจุดใหญ่ ขนาด 1-10 มิลลิเมตร เกิดกระจายทั่วไป ถ้าอาการรุนแรงแผลจะลามขยายติดกันทำให้ใบไหม้

● การป้องกันกำจัด

1. ป้องกันเชื้อที่สะสมในดิน ใช้ **ไตร-แท็บ** พ่นลงดิน อัตรา 100 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5-7 วัน
2. ป้องกันโรคทางใบ ใช้ **เจน-แบค** อัตรา 100 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมร่วมกับสารจับใบ **เบนดิทซ์** อัตรา 3 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5-7 วัน และเมื่อเริ่มพบการระบาดของโรคให้ตัดใบที่มีอาการของโรคออกนอกแปลง หรือใช้ **เจน-แบค + ไตร-แท็บ** อัตรา 50+50 กรัมผสมร่วมกับสารจับใบ **เบนดิทซ์** อัตรา 3 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 3-5 วัน

2. โรครากเน่า เกิดจากเชื้อรา *Pythium spp.*

อาการ : เชื้อสามารถเข้าทำลายพืชได้ ตั้งแต่ระยะเพาะกล้า จนโตเต็มที่แล้ว ถ้าเข้าทำลายเมล็ด จะทำให้เมล็ดเน่าและไม่งอกเลย ส่วนที่เพิ่งงอกจะทำลายส่วนโคนต้น ทำให้ต้นกล้าล้มตาย และเกิดรากเน่า ส่วนในกรณีของสลัดผัก จะทำให้ลำต้นผักแคระแกรนโตช้ากว่าปกติ แต่บางครั้งสังเกตยาก เพราะโตช้าเท่ากันหมดทั้งแปลง ทำให้เวลาเก็บเกี่ยวยืดออกไป ถ้ารุนแรงจะทำให้ต้นตายมักพบการระบาดมากมากในช่วงฤดูร้อน

แมลงที่สำคัญในผักสลัด

1. เพลี้ยอ่อน (Aphis)

เป็นแมลงที่มีปากดูดขนาดเล็ก รูปร่างคล้ายๆ ไข่ ส่วนใหญ่มีสีเขียวอ่อนเกือบขาว เพลี้ยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นพืชตรงแถวใต้ใบหรือยอดอ่อน และจะสร้างปีกเพื่อบินไปหาแหล่งอาหารใหม่เมื่อประชากรเพลี้ยเริ่มหนาแน่น การที่เพลี้ยดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืช จะทำให้พืชหยุดการเจริญเติบโต ใบบิดงอ และมีการขับถ่ายของเหลวเหนียวๆ ออกมาเปื้อนใบผักอีกด้วย จะเห็นเป็นคราบๆ สีดำๆ เพลี้ยอ่อนสามารถแพร่พันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว มีวงจรชีวิตค่อนข้างสั้น ประมาณ 6-13 วัน และออกลูกได้โดยไม่ต้องผสมพันธุ์

การป้องกันกำจัด

1. ป้องกันเชื้อที่สะสมในดิน ใช้ **ไตร-แท็บ** พ่นลงดิน อัตรา 100 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5-7 วัน
2. ใช้ **ไตร-แท็บ** ในระบบไฮโดรโปนิคส์ อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 2000 ลิตร หรือใช้ **เจน-แบค** อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 4000 ลิตร, ใช้ **ไตร-แท็บ + เจน-แบค** อัตรา 0.5 กิโลกรัม + 0.5 กิโลกรัม ต่อน้ำ 2000 ลิตร ใส่ในระบบทุก 10 วัน เมื่อพบผักเป็นโรครากเน่าให้เก็บต้นนั้นขึ้นทันที และสำรวจทุกต้นในแปลงและเก็บออกให้หมด เปลี่ยนน้ำปุ๋ยใหม่ทั้งระบบ

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
 2. ติดกับดักกาวเหนียวสีเหลือง เพื่อกำจัดตัวเต็มวัย
 3. ฉีดพ่นด้วย **บิว-เวอร์** อัตรา 100 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ร่วมกับสารจับใบ **เบนดิกซ์** อัตรา 3-5 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน
- กรณีเกิดการระบาด สามารถฉีดพ่นติดต่อกันทุกวันจำนวน 3 วัน หรือใช้ร่วมกับสารเคมีตามคำแนะนำของหน่วยงานราชการ เพื่อลดการดื้อสารเคมีของแมลงศัตรูพืช

2. แผลงหิวขาว (White fly)

เป็นแมลงที่มีปากดูดขนาดเล็ก ความยาวของตัวประมาณแค่ 1 มิลลิเมตรสีขาว ส่วนใหญ่ชอบรวมตัวเป็นกลุ่มอยู่ใต้ใบพืช ดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืช ไข่แมลงหิวขาวจะเป็นวงรีใต้ใบ ระยะไข่ 8-9 วัน และตัวอ่อน 11-18 วัน สามารถวางไข่ได้ประมาณ 100 ฟองต่อครั้งระยะที่เป็นดักแด้ประมาณ 3-11 วัน วงจรชีวิตรวม 27-35 วัน

● การป้องกันกำจัด

1. หมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
 2. ติดกับดักกาวเหนียวสีเหลือง เพื่อกำจัดตัวเต็มวัย
 3. ฉีดพ่นด้วย **บิว-เวอร์** อัตรา 100 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ร่วมกับสารจับใบ **เบนดิกซ์** อัตรา 3-5 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน
- กรณีเกิดการระบาด สามารถฉีดพ่นติดต่อกันทุกวันจำนวน 3 วัน หรือใช้ร่วมกับสารเคมีตามคำแนะนำของหน่วยราชการ เพื่อลดการดื้อสารเคมีของแมลงศัตรูพืช

3. เพลี้ยไฟ (Thrip)

เป็นแมลงขนาดเล็กอีกชนิดที่ทำลายผัก มีปีกเรียวยาวและแคบ 2 คู่ ลำตัวมีสีเหลืองอ่อน น้ำตาลเข้ม และสีดำ มีปีกเรียวยาวและแคบ 2 คู่ สามารถบินได้ไว และกระโดดย้ายไปยังพืชอาหารได้ เพลี้ยไฟมีอายุค่อนข้างสั้น จึงขยายพันธุ์อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในอากาศร้อน

● การป้องกันกำจัด

1. หมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
2. ติดกับดักกาวเหนียวสีฟ้า เพื่อกำจัดตัวเต็มวัย
3. หลังหยดเมล็ด หรือย้ายกล้าปลูกใช้ **เมตาไลต์** อัตรา 100 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อัตรา 0.5-1.0 กิโลกรัม/ไร่ พ่นลงดินหรือปล่อยไปกับระบบน้ำ เพื่อทำลายไข่ หนอน และดักแด้ที่อาศัยอยู่ในดิน
4. ฉีดพ่นด้วย **เมตาไลต์** อัตรา 100 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ร่วมกับสารจับใบ **มูฟ-เอ็กซ์** อัตรา 3-5 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน

กรณีเกิดการระบาด สามารถฉีดพ่นติดต่อกันทุกวันจำนวน 3 วัน หรือใช้ร่วมกับสารเคมีตามคำแนะนำของหน่วยราชการ เพื่อลดการดื้อสารเคมีของแมลงศัตรูพืช

